УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

јул 2005.

Шифра кандидата: _____

1. **Заокружите слово испред онога дијалекта штокавског наречја који се налази у основици српског књижевног (стандардног) језика екавског изговора:** **1 поен**

   а) косовско-ресавски дијалекат
   б) источнохерцеговачки дијалекат
   в) шумадијско-војвођански дијалекат

   (Заокружите слово са тачним одговором.)

2. **Напишите како се назива правопис који своја правила заснива на начелу да сваком гласу у говору одговара посебан знак у писму.** **1 поен**

   _____

3. **Научна студија Ђуре Даничића** *Рат за српски језик и правопис* **писана је:** **1 поен**

   а) рускословенским језиком
   б) народним језиком
   в) славеносрпским језиком

   (Заокружите слово са тачним одговором.)

4. **Према датим екавским облицима напишите књижевне ијекавске облике:** **1 поен**

   река _____, нежан _____, забелети се _____.

5. **Из предњонепчаних (палаталних) сугласника Ђ, Ћ, Ч, Џ, Ж и Ш издвојте африкате (сливене сугласнике).** **1 поен**

   _____

6. **Које су гласовне промене извршене у облику речи** *одласка* **?** **1 поен**

   _____

7. **Напишите ког граматичког рода је подвучена реч у реченици:** **1 поен**

   У дечјем позоришту „Бошко Буха“ гостовала су <u>деца</u> из Швајцарске.

   _____

8. **Која три придева у српском језику граде компаратив помоћу наставка** *-ш(и)***:** **1 поен**

   _____ , _____, _____.

9. Напишите облик вокатива од следећих женских имена и издвојте наставак за тај облик: **1 поен**

Мира _____ наставак _____

Драгица _____ наставак _____

Есма _____ наставак _____

10. Према презенту следећих глагола успоставите инфинитивне облике: **1 поен**

царујем _____

брекћем _____

кидишем _____

узвикујем _____

кличем _____ .

11. Реч *нахија* **је:** **1 поен**

а) дијалектизам

б) архаизам

в) историзам

(Заокружите слово са тачним одговором.)

12. Издвојте творбене морфеме у речи *подбрадак* _____ **1 поен**

_____ и наведите којим је творбеним начином настала та реч

_____.

13. У синтагми *девојка <u>смеђе косе</u>* **подвучени део има:** **1 поен**

а) именичко значење

б) прилошко значење

в) придевско значење

(Заокружите слово са тачним одговором.)

14. Одговорите коју синтаксичку функцију (службу) има подвучени део реченице: **1 поен**

У кући смо често разговарали <u>о политици.</u>

_____

15. Одредите синтаксичку функцију следећих чланова у реченици: **1 поен**

Јуче га је обрадовала једна вест у новинама.

јуче _____

га _____

је обрадовала _____

једна вест у новинама _____

16. Уз наведене ликове допишите којим народним песмама припадају: **1 поен**

Бег Пинторовић _____

Орловић Павле _____

Старац Фочо _____

17. *Ја сам ружа саронска,* **1 поен**
љиљан у долу.
Што је љиљан међу трњем,
то је драга моја међу девојкама.
Што је јабука међу дрветима шумским,
то је драги мој међу момцима.

Ови стихови су из _____ (Наведите име дела.)

Дело се налази у _____ (Наведите име књиге.)

18. Уз наведене манифесте упишите коју књижевну епоху представљају: **1 поен**

Светозар Марковић: *Певање и мишљење* _____

Доситеј Обрадовић: *Писмо Харалампију* _____

Богдан Поповић: *Предговор Антологији новије српске лирике* _____

19. Јунак истоименог романа _____ **презрео је велеградски** **1 поен**
живот, љубав и забаву, и обузет досадом повлачи се на село. Одбија љубав провинцијалне племкиње да би се на крају, после њене удаје за другог, у њу заљубио.

Роман је написао _____**, у** _____ **веку.**

20. У наведеним стиховима препознајте стилску фигуру: **1 поен**

Клече мршаве главе
Пред ликом бога свог

_____

21. У наведеним стиховима **1 поен**

Ја осећам данас да у мени тече
Крв предака мојих, јуначких и грубих,
И разумем добро, у то мутно вече,
Зашто бојне игре у детињству љубих.

одредите:

а) врсту стиха _____

б) врсту риме по распореду стихова _____

22. Младић пореклом из провинције на сахрани свог пријатеља гледа у велеград пред **1 поен**
собом као *у шумну кошницу*. **Желећи да га освоји, изговара реченицу:** *А сад је на нас двоје ред!* **и одлази на ручак код баронице де Нисенжан. Он је главни лик романа** _____ **који је написао** _____**.**

23. Када будеш сазнао резултате пријемног испита који сада полажеш, узвикнућеш: **1 поен**
Положио! **или, нажалост,** *Пао!* **и тиме употребити стилску фигуру под називом** _____**.**

24. *Трска која мисли*, *жуто око самоће* **и** *коњ са осам ногу* **симболи су савременог живота у** **1 поен**
збирци _____**, аутора** _____**.**

25. Заокружите писце који су писали у *XV* веку: **1 поен**

Теодосије, Свети Сава, Константин Филозоф,

Монах Храбар, Деспот Стефан Лазаревић.

26. Заокружите ликове који припадају роману *Проклета авлија* Иве Андрића написаног у _____ веку: **1 поен**

а) *Фра Петар*
б) *Хаим*
в) *Карађоз*
г) *Влах Алија*
д) *Ћоркан*
ђ) *Ћамил*
е) *Ђерзелез*
ж) *Лотика*

27. Ученик Јеротеја и Кипријана Рачанина *беседио је шајкашима* из Сент-Андреје о важности образовања. У својим делима грешне и зле мисли поредио је са *црним биволом у срцу*. Живео је у _____ веку, а његово име је _____ _____. **1 поен**

28. Заокружите појмове који припадају драмској књижевности: **1 поен**

катарза, приповедач, дидаскалија, трагичка кривица, *сонет, антидрама, чин,*

поглавље, перипетија, јединство времена, појава, бугарштица, ток свести.

29. На основу описа композиције књижевног дела закључите о којој књижевној врсти је реч: **1 поен**

а) *Ова кратка целина почиње уводним мотивом, а основно осећање изражава се асоцијативно, међусобним повезивањем мотива по сличности или контрасту.*

_____

б) *Сложено дело може описивати велики број ликова и захватати ширу друштвену слику. У њему се епизоде могу низати једна за другом хронолишки, паралелно или прстенасто.*

_____

30. Мотив *мртве драге* појављује се у следећим песмама: **1 поен**

а) *Santa Maria Della Salute,* Лаза Костић
б) *Искрена песма,* Милан Ракић
в) *Анабел Ли,* Едгар Алан По
г) *Реквијем*, Миодраг Павловић
д) *Поноћ*, Ђура Јакшић

(Заокружите слово са тачним одговором.)